

ordningen af 29de Juli 1814 om Skolebæset paa Landet, er med Hensyn dertil ingenlunde hævet ved denne Lov, og der vil altsaa finde den samme fritagelse Sted for at lade Børnene stille sig til offentlig Prøve, som hidtil for dem, der hidindtil have havt den, naar de tilstrækkelig sørge for deres Børns Underviisning ved at lade dem nyde privat Underviisning igennem dertil kvalificerede Personer. Der som jeg nu har opfattet Meningen af den ærede Forslagsstillers Forslag, saa forekommer det mig, at det ikke er nogen Grund til at optage disse Endringsforslag, som han har stillet, og jeg vil ogsaa derfor tilraade Thinget ikke at gaae ind derpaa. Det er dette, som jeg foreløbigt har at bemærke.

Premierministeren: Jeg tror ogsaa, at det ikke er fornødent at tilføie en saadan Bestemmelse som den foreslaaede. Naar Loven paa lægger Forældrene at lade deres Børn møde efter Tilføjelse af Skolebestyrelsen, skal jeg ikke gaae ind paa for Diebliffet, hvorvidt denne Bestyrelses Forpligtelse til at tilføj kan strække sig; men vist er det, at dens Forpligtelse kan ikke strække sig længere end dens Berettigelse, og, naar Vedkommende har sørget for Underviisningen paa en saadan Maade, der allerede er tilstrækkelig efter den ældre Lovgivning, navnlig ved seminartilføjede lærte Lærere eller theologiske Candidater og andre studeerte Personer, og naar de have oplyst den ifølge heraf erhvervede fritagelse for Skolecommissionen, og altsaa have begrundet Retten til den Frihed, som den ældre heri uforandrede Lovgivning hjemler, saa anseer jeg et Skolecommissionen berettiget til at tilføj disse Børn efter den nye Lov, saa ere Betingelserne for denne Anvendelse bortfaldne. Denne Lov gaaer nemlig ud paa en Udvidelse af den hidtil bærende Frihed og ikke paa nogen Indskrænkning af denne. Søvrigt tror jeg, at, naar man ellers interesserer sig for, at Loven skal gaae igennem, er der ikke Grund til at fastholde Endringsforslag, idet det, da Sessionen om saa Dage vil blive sluttet, ikke vil være hensigtsmæssigt at foranledige Lovens Tilbagesendelse til det andet Thing.

Drejer: Jeg maa beklage, at den ærede 4de Landstingsmand for 2den Kreds har været noget i Forlegenhed med at imødegaae de stillede Endringsforslag, fordi jeg ikke tidligere har udviklet og begrundet dem; men jeg er gaaet ud fra, at Meningen og Hensigten med dem ligge klart nok for Dagen i selve Forslagene, og det forekommer mig, at der er saa iøinefaldende Grunde til at gjøre den foreslaaede Forandring, at jeg skal kunne ønske at høre Indvendingerne imod Forslagene, forinden jeg skrider til den fuldstændigere Motivering. Jeg er gaaet ud fra, at Hensigten med § 1 i Lovforslaget er paa den ene Side at indromme den størst mulige Frihed med Hensyn til Børne-Underviisning og paa den anden Side at stikke sig den controlerende Myndigheds Tilsyn og Blik paa, at ethvert Barn erholdet et bestemt Maal af Kundskaber. Naar denne Hensigt kunde opnaaes ved at optage en Bestemmelse som den, at Forældre og Værger, der sørge for deres Børns Underviisning paa anden Maade end ved at lade dem gaae i Distriktets Skole, tilstedes at præstere andet Besøis end Overhøring i Skolen, forekommer Bestemmelsen i § 1 mig som en aldeles unødvendig Tvang for disse Forældre, en Tvang, til at sende Børnene til Examen i Skolen, selv om de maatte af en eller anden Årsag meget ønske at undgaae det. Jeg maa dertil føie, at, naar den ærede 4de Landstingsmand for 2den Kreds (Vorgen) har meent, at Forslaget var udgaaet fra en Bestræbelse for at hjælpe de mere Velstaaende, som kunde ønske at holde deres Børn fra Almueskolerne, saa maa jeg sige, at han deri aldeles seiler. Der har fra min Side ikke været nogen Tanke i saa Henseende; men jeg har meent, at det vilde være noget Unfskeligt ikke blot for den Velstaaende, der lader sine Børn undervise paa anden Maade end i Almueskolen, men ogsaa for den uformuende Mand, selv den Allersimpleste, der selv sørger for sine Børns Underviisning. Naar den samme ærede Landstingsmand har meent, at Forandringen ialtsald var mindre nødvendig, om ikke overflødig, fordi der staaer i Lovforslagets § 1, at det kun er efter Tilføjelse, at Børnene skulle møde til Overhøring, saa har jeg rigtignok ikke